

Beslutningsforslag nr. B 72. Fremsat den 29. februar 1980 af Bilgrav-Nielsen (RV), Aase Olsen (RV), Niels Helveg Petersen (RV) og Stinus (RV)

Forslag til folketingsbeslutning

vedrørende produktion og eksport af krigsmateriel

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til revision af lov nr. 139 af 7. maj 1937 om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m. m., som ændret ved § 37 i lov nr. 213 af 4. juni 1965.

Revisionen skal ske efter følgende retningslinier:

1. Definitionen af, hvad der forstås ved krigsmateriel, gøres tidssvarende, således at krigsmateriel bringes til at omfatte ikke blot våben i egentlig forstand, men også komponenter og know-how m. v.
2. Der gennemføres et forbud mod eksport af krigsmateriel.
3. Der udpeges et tilsynsråd, der fører tilsynet med den eksisterende statens våbenkontrol. Hvert af de i folketingets finansudvalg repræsenterede partier udpeger et medlem til tilsynsrådet.
4. Tilsynsrådet afgiver hvert år til folketinget en offentlig beretning om sin virksomhed, herunder omfanget og arten af tilladelser til tilvirkning af krigsmateriel.
5. Der indføres ret til at nægte at medvirke til tilvirkning af krigsmateriel m. v. uden fortabelse af rettigheder.

Bemærkninger til forslaget

Den gældende lov om tilvirkning af krigsmateriel går tilbage til maj 1937 og må i dag anses for at være både forældet og utilstrækkelig. Der er på det tekniske og især det militærtekniske område foregået en rivende udvikling, der gør det nødvendigt at udvide opfattelsen af, hvad der skal forstås ved krigsmateriel. Krigsmateriel er ikke kun våben i egentlig forstand, men i lige så høj grad know-how og komponenter, der indgår i våben eller våbensystemer.

I gældende lov er der ikke forsøgt nogen indkredsning af, hvad der nærmere skal forstås ved krigsmateriel. Det er overladt til regeringen ved kgl. anordning at fastlægge begrebets nærmere indhold. Det må ligeledes anses for at være en mangel i gældende lovgivning, at offentligheden og lovgivningsmagten er uden muligheder for at skaffe sig indblik i omfanget og arten af den tilvirkning af krigsmateriel, der finder sted.

Efter den radikale folketingsgruppes opfattelse er der et klart behov for revision, skærpelse og modernisering af gældende lov.

Når forslagsstillerne har valgt at fremsætte forslag til folketingsbeslutning i stedet for et egentligt lovforslag, er grunden, at det ved et forslag til folketingsbeslutning er muligt på en klar og overskuelig måde at sætte søgelyset på lige netop de punkter i forslaget, der er nydannelser i forhold til den gældende lov.

Hovedmotiverne til fremsættelsen af forslaget til folketingsbeslutning er især følgende:

Den globale produktion af ødelæggelsesmidler har et katastrofalt omfang. Våbenkapløbet lægger beslag på økonomiske og materielle ressourcer, der

er hårdt brug for i anstrengelserne for at skabe økonomisk udvikling i den store del af verden, hvor befolkningen lever under vilkår præget af underernæring, sygdom og uvidenhed.

Den danske produktion af krigsmateriel er i verdensmålestok ubetydelig, men det fritager os ikke for medansvar for udviklingen.

Danmark bør forberede sig til i de kommende år at spille en mere aktiv rolle i bestræbelserne for at sikre en begyndende nedrustning. Det kræver en indsats over et bredt felt. Det er bl. a. af største betydning, at der i Danmark skabes en bred folkelig opinion bag nedrustningsbestræbelserne. En sådan folkelig opbakning er et nødvendigt grundlag for en dansk politisk og diplomatisk indsats på alle niveauer for at fremme nedrustningsbestræbelserne.

Det er af helt afgørende betydning for vore muligheder for at spille en rolle på dette vitale område, at vi ikke nøjes med i ord at bekæmpe våbenkapløbet.

Hvis vi virkelig ønsker med effekt at bidrage til en mere menneskelig udvikling, må vi være rede til at lade handling følge ord.

Derfor ønsker forslagsstillerne, at der gennemføres forbud imod eksport af krigsmateriel fra Danmark, og derfor ønsker forslagsstillerne, at der skabes mere offentlighed og bedre kontrol med tilvirkningen af krigsmateriel. Et sådant initiativ fra dansk side vil være med til at sikre, at Danmark kan udnytte alle sine muligheder for at påvirke udviklingen på nedrustningens område. Både på kort og langt sigt må nedrustningsbestræbelserne være et hovedpunkt i Danmarks internationale politik.